STATUT

STOWARZYSZENIA

„ZWIĄZEK STRZELECKI"

i

KRÓTKI KATECHIZM STRZELECKI

Poleskie Zakłady Graficzne Brześć nad Bugiem

M. S. W.—Nr. P. Z. 5239. W porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych Statut Towarzystwa p. n. „Związek Strzelecki" z siedzibą w Warszawie został zatwierdzony na zasadzie art. 5 przepisów tymczasowych o Stowarzyszeniach i Związkach i wciągnięty do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 140

Minister spraw wewnętrznych
S. Wojciechowski m. p.

Warszawa, d. 27 listopada 1919 r.

STATUT

STOWARZYSZENIA

„ZWIĄZEK STRZELECKI"

A. Nazwa, siedziba i zadania.

§ 1. Stowarzyszenie nosi nazwę „Związek Strzelecki".

§ 2. Siedzibą władz Centralnych Stowarzyszenia jest m. st. Warszawa.

§ 3. Działalność Stowarzyszenia rozciąga się na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej z zachowaniem miejscowych praw o Stowarzyszeniach.

§ 4. Zadaniem Stow. jest: pomnożenie ogólne sił narodowych, przez urabianie karności, dzielności moralnej i fizycznej w swych członkach, ducha obywatelskiego w pracy społecznej i wykształcenie swych członków pod względem wojskowym, bez zajmowania się sprawami politycznemi.

§ 5. Celem wypełnienia swych zadań Stowarzyszenie ma prawo, z zachowaniem obowiązujących praw i przepisów:

a) rozwijać działalność kulturalno - oświatową; 1. urządzać zebrania, zjazdy, konferencje odczyty, wykłady, ankiety, przedstawienia teatralne, kinematograficzne, wycieczki, koncerty i t. d. 2. Zakładać i prowadzić bibljoteki, czytelnie, kursy. 3. Wydawać książki, czasopisma perjodyczne, jednorazowe i organizować inne wydawnictwa.

b) prowadzić dla członków ćwiczenia, mające na celu wychowanie fizyczne i wyszkolenie wojskowe, zgodne z regulaminami i przepisami obowiązującemi armję.

c) zajmować się krzewieniem sportu, gimnastyki i wogóle zasad wychowania fizycznego: 1. urządzać ćwiczenia, zawody, popisy sportowe i gimnastyczne oraz lekkoatletyczne. 2. urządzać i prowadzić zakłady, wchodzące w zakres gimnastyki i sportu 3. popierać organizacje sportowe, wojskowe, cywilne i młodzieży szkolnej.

d) organizować, prowadzić instytucje spółdzielcze, kasy wzajemnej pomocy i inne.

§ 6. Stowarzyszenie jest osobą prawną i ma prawo posiadania i zarządzania wszelkim majątkiem ruchomym i nieruchomym.

B. Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 7. Członkiem Stowarzyszenia może być pełnoletni obywatel lub obywatelka państwa Polskiego,

czci nieposzlakowanej, który zgadza się z zadaniami Związku Strzeleckiego, poddaje się prawom i obowiązkom, wynikającym dla niego ze statutu niniejszego i który przyjęty zostanie w myśl tegoż statutu przez władze Stowarzyszenia. Korzystać mogą z urządzeń Stowarzyszenia i osoby od lat 18, które będą odpowiadały wszystkim warunkom, przewidzianym w statucie niniejszym dla członków, zostaną tym samym trybem przyjęte i będą opłacały takie same składki, jednakowoż nie będą posiadały one czynnego i biernego prawa wyborczego, oraz głosu na zebraniach.

§ 8. Nowoprzyjęci składają poręczenie 2 członków Stowarzyszenia oraz przyrzeczenie, że nabytej wiedzy wojskowej i powierzonej sobie broni mają prawo i obowiązek użyć wyłącznie dla obrony Rzeczypospolitej na rozkaz władz Związku w zależności od rozkazów Centralnych władz państwowych.

§ 9. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na czynnych, popierających i honorowych.

§ 10. Członkami czynnymi są wszyscy opłacający składkę członkowską oraz biorący udział w pracach Stowarzyszenia:

a) zdolni do pracy wojskowej, przez regularne uczęszczanie na obowiązujące ćwiczenia wojskowe i sportowo gimnastyczne.

b) niezdolni do służby wojskowej — przez udział w innych pracach związku. Członkami popierającymi są ci wszyscy, którzy opłacają regularnie składki członkowskie, jednak wskutek wieku, choroby, przeciążenia pracą zawodową, lub — na społecznem lub państwowem nie mogą brać czynnego udziału w pra-

cach Związku Strzeleckiego. O zakwalifikowaniu członka Stowarzyszenia na członka popierającego decyduje uchwała Zarządu danego Oddziału, lub w ostatniej instancji ogólnego zgromadzenia Oddziału. Każdy członek czynny lub popierający należeć musi do jednego Oddziału Związku. Członkami honorowymi są ci, którzy za szczególne zasługi dla rozwoju Związku Strzeleckiego otrzymują ten tytuł na mocy uchwały Zjazdu Ogólnego Delegatów Stowarzyszenia.

§ 11. Obowiązkiem członka jest:

a) postępowanie zgodne z honorem Polaka i zasadami moralności,
b) punktualność i słowność w zakresie pracy obywatelskiej i w zakresie życia zawodowego,
c) przestrzeganie ściśle niniejszego statutu, regulaminów i zarządzeń władz Związku, oraz branie udziału we wszystkich pracach i usiłowaniach Stowarzyszenia, zgodnie z §§ 4 i 5,
d) popieranie i rozpowszechnianie pism i wydawnictw Związku,
e) wnoszenie inicjatywy dla prac Związku,
f) wspieranie wedle możności innych członków radą, pomocą duchową i materjalną.

§ 12. Prawa członków. Każdy członek ma prawo:

1. korzystania ze wszystkich urządzeń Stowarzyszenia,
2. korzystania z prawa wyborczego czynnego i biernego.
3. obecności na zjazdach Delegatów Związku Strzeleckiego,

4. używanie munduru i odznak Związku Strzeleckiego, zatwierdzonych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych.

§ 13. Ustąpienie z Towarzystwa. Przestaje się być członkiem Towarzystwa:

1. przez wystąpienie na własne żądanie pisemne,
2. wykreślenie przez Zarządu Oddziału, w razie zalegania ze składkami w ciągu 6-ciu miesięcy,
3. wykluczenie przez Zarząd oddziału za czyn niehonorowy, naruszenie karności lub za działalność na szkodę Towarzystwa. Wykluczenie podlega zatwierdzeniu przez Zarząd wyższej instancji. Wykluczonemu służy prawo odwołania się do najbliższego Zjazdu Delegatów. Do decyzji tego Zjazdu pozostają w zawieszeniu prawa członka wykluczonego.

C. Organizacja i władze Towarzystwa.

§ 14. Stowarzyszenie dzieli się na:

a) Oddziały,
b) Obwody,
c) Okręgi,

Zakres kompetencji Oddziału, Obwodu i Okręgu ustanawia statut niniejszy, lub zarządzenia władz naczelnych Zarządu Głównego i Zjazdu Głównego Delegatów.

Oddziały.

§ 15. Najmniejszą jednostką organizacyjną jest Oddział, obejmujący terytorjalnie jedną miejscowość, miasto, gminę, wieś, kolonję lub jedną dzielnicę (okręg policyjny) miasta, liczącego ponad (100.000) sto tysięcy mieszkańców.

§ 16. Oddziały Związku mogą być otwierane na zasadzie protokułu organizacyjnego, zgłaszającego przystąpienie do Towarzystwa, podpisanego przynajmniej przez 20 członków Towarzystwa i zatwierdzonego przez Zarząd Główny, na wniosek Zarządu Okręgowego.

§ 17. Władzami w Oddziale, obejmującym określone terytorjum są:

a) walne zebranie członków Oddziału,
b) Zarząd Oddziału.

§ 18. Wszystkie sprawy i działania Oddziału podlegają kontroli władz wyższych instancji.

§ 19. Zwyczajne Walne Zebranie członków Oddziału zwołuje Zarząd Oddziału raz na rok. Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Oddziału zwołuje Zarząd Oddziału:

a) na zasadzie własnej uchwały,
b) na zasadzie pisemnego żądania jednej trzeciej członków Oddziału,
b) na zasadzie pisemnego żądania przynajmniej 2 członków Komisji Rewizyjnej,
d) na zarządzenie władzy wyższej instancji Towarzystwa. Niezależnie od powyższego mogą odbywać się zebrania członków informacyjne, referatowe i inne.

§ 20. Do kompetencji Zebrania Walnego należy:

a) przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej Oddziału,
b) uchwalenie wniosków na zjady delegatów,
c) dokonywanie wyborów Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz usuwania poszczególnych członków Zarządu,
d) uchwalanie budżetu Oddziału.

§ 21. Walne zebranie jest prawomocne w razie obecności 1/3 członków Oddziału. W razie rozpatrywania wniosku o rozwiązanie Oddziału niezbędna jest obecność 2/3 członków.

§ 22. O terminie i porządku dziennym Zebrania, Zarząd ogłasza w miejscowych gazetach lub przez wezwanie na 14 dni przed terminem. O walnem zebraniu i porządku dziennym obrad winien być powiadomionym Zarząd wyższej instancji Towarzystwa przynajmniej na 10 dni przed terminem.

§ 23. Walne zgromadzenie Oddziału otwiera prezes Zarządu lub jego zastępca i zarządza wybór przewodniczącego, który zaprasza sekretarza i asesorów.

§ 24. Uchwały na zebraniach Oddziału zapadają prostą większością głosów obecnych na zebraniu. Wniosek o ewentualnym rozwiązaniu Oddziału staje sie prawomocnym po otrzymaniu $^2/_3$ głosów obecnych na zebraniu. Z odbytego zebrania winien być spisany protokuł, który podpisuje przewodniczący i sekretarz. Zebrania członków winny być zapisywane do księgi protokułów.

§ 25. Zarząd Oddziału składa się:

a) z prezesa, b) sekretarza, c) skarbnika, d) kierownika działu kulturalno-oświatowego, wybieranych wraz z 4-ma zastępcami na Walnem Zebraniu Oddziału, oraz Komendanta Oddziału, mianowanego stosownie do § 93 statutu. Zastępca członka Zarządu pełni obowiązki w czasie chwilowej lub dłuższej nieobecności członka Zarządu.

§ 26. Do kompetencji Zarządu Oddziału należy:

a) prowadzenie wszystkich prac w Oddziale i reprezentowanie go nazewnątrz,

b) czuwanie nad przestrzeganiem statutu, regulaminów. oraz czuwanie nad ścisłem i terminowem wykonaniem rozkazów i zarządzeń wyższych instancyj Towarzystwa,

c) dawanie inicjatywy do pracy w zakresie praw i obowiązków oddziałów, przyjmowanie i wykluczanie członków stosownie do § § 7 i 13,

d) przyjmowanie dobrowolnych ofiar, składek, jak również wydatkowanie na zasadzie budżetu, zatwierdzonego przez Walne Zebranie,

e) zarządzanie majątkiem Oddziału,

f) sporządzanie sprawozdań finansowych oraz układanianie rocznego budżetu, celem przedłożenia go do zatwierdzenia Walnemu Zebraniu.

§ 27. Pracę wewnętrzną Zarządu, obowiązki i prawa poszczególnych członków jego normuje regulamin, zatwierdzony przez Zarząd Główny.

§ 28. Komisja Rewizyjna Oddziału składa się z 3 członków i 2 zastępców, wybranych na jeden rok na Walnem Zebraniu. Komisja Rewizyjna sprawdza majątek i rachunkowość Oddziału i przedstawia na Walnem Zebraniu sprawozdanie ze swych czynności. Zastępca członka Komisji Rewizyjnej pełni obowiązki w razie niemożności pełnienia ich przez członka. W skład Komisji Rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie Zarządu, ani ich zastępcy.

§ 29. Komisja Rewizyjna zbiera się do wykonywania swych czynności:

a) na mocy własnej uchwały,

b) z reguły na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zebrania,

c) na wezwanie wyższej instancji Towarzystwa.

UWAGA: Komisja Rewizyjna ma prawo powoływać rzeczoznawców do współpracy.

Rozwiązanie Oddziału.

Zarząd Obwodu lub Okręgu ma prawo zawnioskować rozwiązanie oddziału za działalność niezgodną ze statutem. Rozwiązuje Oddział Zarząd Główny specjalną uchwałą.

Obwody.

§ 30. Dla celów administracyjnych grupy sąsiednich Oddziałów łączy się w Obwody obejmujące terytorjalnie 1 — 4 powiatów, lub miasta powyżej 100,000 mieszkańców. Podziału na Obwody i ustalenia siedziby Obwodu dokonywa się na mocy uchwa-

ły Zarządu Okręgowego, zatwierdzonej przez Zarząd Główny.

§ 31. Władzami w obwodzie są:

a) Zjazd Obwodowy delegatów,

b) Zarząd Obwodowy,

c) Komisja Rewizyjna Obwodowa.

§ 32. Wszystkie Oddziały powstałe na terytorjum Obwodu, podlegają jego władzom.

§ 33. Wszystkie sprawy i działania władz Obwodowych ulegają kontroli władz Okręgowych i Centralnych.

§ 34. Zwyczajny Zjazd Obwodowy Delegatów zwołuje Zarząd Obwodowy raz na rok, nie później niż na dwa tygodnie przed terminem Zjazdu Okręgowego. Organizacyjny Zjazd Obwodowy delegatów, mający na celu wybór Zarządu Obwodu zwołuje Zarząd wyższej instancji.

§ 35. Nadzwyczajny Zjazd Delegatów Obwodowych zwołuje Zarząd Obwodu:

a) na zasadzie własnej uchwały,

b) na zasadzie pisemnego żądania 1/3 liczby zatwierdzonych Oddziałów,

c) na zasadzie żądania przynajmniej 3 członków Komisji Rewizyjnej,

d) na zasadzie zlecenia Zarządu Głównego.

§ 36. Zjazd obwodowy tworzą:

a) delegaci Oddziałów danego Obwodu, wybrani według § 74,

b) członkowie Zarządu Obwodu,

c) komendanci Oddziałów,

§ 37. Zjazd delegatów w pierwszym terminie jest prawomocnym przy obecności więcej niż połowy delegatów Oddziałów. Wrazie niedojścia Zjazdu do skutku, drugi zjazd winien się odbyć nie później, niż po upływie 30 dni po terminie pierwszego, Zjazd ten jest prawomocny bez względu na ilość członków.

§ 38. Termin Zjazdu delegatów wraz z porządkiem dziennym winien być podany do wiadomości Zarządów Oddziałów i Zarządowi Okregowemu przynajmniej na 15 dni przed terminem.

§ 39. Uchwały Zjazdu zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego. Prezydjum Zjazdu powołuje się według § 23.

§ 40. Do kompentencyi Zjazdu Obwodowego należy:

a) przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej,

b) wybory Zarządu Obwodowego

c) wybory Komisji Rewizyjnej,

d) budżet Zarządu Obwodu,

e) ustanowienie opłat i składek obwodowych,

f) wnioski na zjazd Okręgowy.

Oprócz powyższego mogą być zwoływane Zjazdy Obwodowe dla celów informacyjnych, kulturalno-oświatowych, gimnastycznych i sportowych.

§ 41. Zarząd Obwodu składa się z prezesa i 10 członków, wybranych przez Obwodowy Zjazd Dele-

gatów na jeden rok, zamieszkałych stale w siedzibie Odwodu, Komendanta Obwodu i przezesów Oddziałów; Komendanci Oddziałów wchodzą w skład Zarządu z głosem doradczym.

§ 42. Sprawami Obwodu kieruje z ramienia Zarządu Obwodu Wydział Wykonawczy, składający się z 5-ciu członków Zarządu stale zamieszkałych w siedzibie Zarządu Obwodu:

a) prezesa,
b) sekretarza,
c) komendanta,
d) skarbnika,
e) kierownika działu kulturalno-oświatowego; reszta członków, zamieszkałych stale w siedzibie Zarządu jest zastępcami.

§ 43. Posiedzenia Wydziału Wykonawszego odbywają się co najmniej raz na tydzień. Dla prawomocności uchwał konieczną jest obecność 3 członków Wydziału.

§ 44. Posiedzenia Zarządu odbywają się raz na miesiąc. Uchwały są prawomocne przy obecności $^1/_2$ członków w pierwszym terminie i bez względu na ilość członków w drugim terminie zebrania.

§ 45. Do kompentencji Zarządu Obwodowego należy:

a) kierowanie pracą w oddziałach,
b) czuwanie nad przestrzeganiem statutu, regulaminów, czuwanie nad scisłem terminowem wykonaniem uchwał, zarządzeń i rozkazów władz wyższych instancyj.
c) zarządzanie majątkiem Obwodu,

d) przyjmowanie dobrowolnych ofiar i składek,
e) sporządzanie sprawozdań finansowych i układanie budżetu celem przedłożenia do Zarządu Obwodu.

§ 46. Pracę wewnętrzną Zarządu i Wydziału Wykonawczego, obowiązki i prawa członków ich normuje regulamin, zatwierdzony przez Walny Zjazd delegatów,

§ 47. Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków i 2 zastępców, wybranych na rok jeden na Zjeździe Delegatów Obwodu. Sprawdza ona matątek i rachunkowość Zarządu obwodu i składa sprawozdanie z czynności swych na Zjezdzie Delegatów Obwodu (patrz § 28).

§ 49. Komisja Rewizyjna zbiera się:

a) na mocy uchwały własnej,
b) z reguły na 2 tygodnie przed terminem dorocznego zjazdu Delegatów Obwodu.

Za działalność nie zgodną ze statutem, Zarząd Okręgu ma prawo za zgodą Zarządu Głównego, zawiesić w czynnościach Zarząd Obwodu i wyznaczyć tymczasowego Kierownika Obwodu, który zwołuje Zjazd Obwodowy; w celu wybrania nowego Zarządu Obwodu.

Okręgi.

§ 49. Terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej dzieli się na Okręgi Strzeleckie. W miarę rozwoju organizacji podział przeprowadza Zarząd Główny. Wszystkie

Oddziały, powstałe na terenie Ogręgu podlegają przez odnośne Obwody władzom Okręgu.

§ 50. Władzami Okręgu są:

a) Zjazd Okręgowy Delegatów,

b) Zarząd Okręgowy,

c) Komisja Rewizyjna Okręgowa.

§ 51. Działania Władz Okręgowych podlegają kontroli władz naczelnych.

§ 52. Zwyczajny Zjazd Okręgowy Delegatów zwołuje Zarząd Okręgu raz na rok nie później niż na dwa tygodnie przed terminem Zjazdu Walnego Delegatów Związku Strzeleckiego. Organizacyjny Zjazd Delegatów Oddziałów danego Okręgu, mający na celu wybory Zarządu danego Okręgu, zwołuje Zarząd Główny Związku.

§ 53. Nadzwyczajny Zjazd Delegatów Okręgowych zwołuje Zarząd Okręgowy.

a) na zasadzie własnej uchwały,

b) na zasadzie pisemnego żądania $^1/_3$ liczby zatwierdzonych oddziałów, znajdujących się na terytorjum Okręgu,

c) na zasadzie pisemnego żądania przynajmniej 3 członków Komisji Rewizyjnej,

d) na zlecenie Zarządu Głównego.

§ 54. Zjazd Okręgowy tworzą:

a) delegaci Oddziałów danego Okręgu, wybrani według § 74,

b) członkowie zarządu okręgowego,

c) Komendanci Obwodów.

§ 55. Zjazd delegatów w pierwszym terminie jest prawomocnym przy obecności więcej, niż połowy delegatów oddziałowych. W razie niedojścia Zjazdu do skutku, drugi Zjazd winien się odbyć nie wcześniej niż w 30 dni po terminie pierwszego. Zjazd ten jest prawomocny bez względu na ilość członków zjazdu.

§ 56. Termin zjazdu Delegatów wraz z porządkiem dziennym winien być podany do wiadomości Zarządów Oddziałów, Obwodów i Zarządowi Głównemu przynajmniej na 15 dni przed terminem i ogłoszony w tym czasie 2 razy w pismach miejscowych.

§ 57. Uchwały Zjazdu zapadają większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego. Prezydjum Zjazdu powołuje się według § 23.

§ 58. Do kompetencji Zjazdu Okręgowego należy:

a) przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej Okręgu,

b) wybory Zarządu Okręgowego,

c) wybory Komisji Rewizyjnej i Sądu Honorowego,

d) ustalenie budżetu Zarządu Okręgu,

e) ustalenie opłat i składek członkowskich,

f) wnioski na Zjazd Ogólny Delegatów.

Oprócz powyższego mogą być urządzane zebrania okręgowe informacyjne oraz kulturalno-oświatowe.

§ 59. Zarząd Okręgu składa się z Prezesa i 10 członków, wybranych przez Okręgowy Zjazd Delegatów na jeden rok, zamieszkałych stale w siedzibie Okręgu, prezesów Zarządów Obwodowych i Komendanta Okręgu. Komendanci Obwodów wchodzą w skład Zarządu Okręgowego z głosem doradczym.

§ 60. Sprawami Okręgu kieruje z ramienia Zarządu Okręgowego Wydział Wykonawczy składający się z 5-ciu członków Zarządu, stale zamieszkujących w siedzibie Zarządu Okręgu:

a) prezesa Zarządu,
b) sekretarza,
c) kierownika działu kulturalno-oświatowego,
d) skarbnika,
e) komendanta

oraz pięciu zastępców, którzy funkcjonują w czasie choroby, urlopu, lub dłuższej nieobecności członków.

§ 61. Posiedzenia Wydziału Wykonawczego odbywają się conajmniej raz na tydzień. Dla prawomocności uchwał konieczna jest obecność 3-ch członków Wydziału.

§ 62. W zebraniach Zarządu Okręgowego bierze udział delegat Dowództwa Okręgu Korpusu.

§ 63. Posiedzenia Zarządu odbywają się raz na miesiąc. Uchwały są prawomocne przy obecności połowy członków w pierwszem terminie i bez względu na ilość w drugim terminie.

§ 64. Do kompetencji zarządu okręgowego należy:

a) ścisłe przestrzeganie zadań Towarzystwa, dopilnowanie wykonania uchwał i zarządzeń Zjazdu Delegatów i Zarządu Głównego,

b) inicjatywa i kierowanie pracą w zakresie praw i obowiązków Okręgu,

c) nadzór nad gospodarką, majątkiem, będącym w posiadaniu Oddziałów, Obwodów, wchodzących w skład Okręgu, przyjmowanie ofiar, oraz wydatkowanie według zatwierdzonego budżetu,

d) sporządzanie sprawozdań z działalności finansowej i budżetu, celem przedłożenia go do zatwierdzenia przez Zjazd Okręgowy.

§ 65. Praca wewnętrzna Zarządu i Wydziału Wykonawczego, obowiązki i prawa członków ich normuje regulamim, zatwierdzony przez Zarząd Główny.

§ 66. Komisja Rewizyjna Okręgu składa się z 3 członków i 2 zastępców, wybieranych na 1 rok na Okręgowym Zjeździe Delegatów, Komisja Rewizyjna sprawdza majątek i rachunkowość Zarządu Okręgu i składa na Zjeździe Delegatów sprawozdanie ze swych czynności (patrz par. 28).

§ 67. Komisja Rewizyjna zbiera się dla wykonania swych czynności:

a) na mocy własnej uchwały,

b) z reguły na dwa tygodnie przed terminem dorocznego zjazdu delegatów,

strzyga głos przewodniczącego. Wyjątek stanowi zmiana statutu, gdzie stanowi większość 2-3 głosów obecnych prawomocnego zebrania. Przewodniczącego Zjazdu określa § 23.

§ 78 wnioski i interpelacje muszą być wniesione na 2 tygodnie przed terminem Zjazdu i to tylko drogą przez zarządy Okręgowe.

§ 79. ZJAZD WALNY Delegatów wysłuchuje i uchwala:

a) sprawdzanie z działalności Zarządu Głównego.
b) sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
c) sprawy zasadnicze,
d) zmiany statutu,
e) sprawozdanie Zarządów Okręgowych,
f) wybory Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Honorowego,
g) budżet stowarzyszenia,
h) rozwiązanie stowarzyszenia (większością $^3/_4$ głosów delegatów obecnych i reprezentujących więcej niż $^1/_2$ liczby członków Stowarzyszenia).

§ 80. Zarząd Główny jest najwyższą władzą wykonawczą Stowarzyszenia i jest organem kontrolującym i nadzorczym wszystkich władz Okręgowych, Obwodowych i oddziałowych Stowarzyszenia.

§ 81. Do kompetencji Zarządu Głównego należy:

a) ścisłe przestrzeganie zadań i celów Stowarzyszenia, dopilnowanie uchwał i zarządzeń

własnych i Zjazdu Walnego Delegatów przez organy wykonawcze niższych instancyj Związku
b) przyjmowanie i rozwiązywanie Oddziałów i Obwodów na wniosek Zarządów Okręgowych.
c) zatwierdzanie wyboru wszystkich niższych instancyj Stowarzyszenia,.
d) wydawanie i zatwierdzanie obowiązyjących regulaminów i instrukcyj wewnętrznych,
e) inicjatywa i kierowanie pracą w zakresie praw i obowiązków władz centralnych,
f) kontrola i zatwierdzanie uchwał spółdzielni strzeleckich, o ile nie będzie to sprzeciwiało się obowiązującej ustawie o spółdzielniach,
g) wydawanie organu głównego Związku,
h) zarządzanie majątkiem władz centralnych i władz niższych instancyj, oraz kontrola tychże przyjmowanie ofiar, darowizn i zapisów oraz wydatkowanie według zatwierdzonego budżetu z prawem przekroczenia o 20%,
i) sporządzenie sprawozdań z działalności finansowej i budżetu celem przedłożenia Zjazdowi Delegatów,
j) kupno i sprzedaż nieruchomości im praw hipotekowanych.

§ 82. Zarząd Główny składa się z prezesa i 12 członków wybranych przez Zjazd Walny, z których przynajmniej 8 musi mieszkać w miejscu siedziby Zarządu Głównego, oraz komendanta Głównego,

§ 91. Komisje Rewizyjna ma prawo powoływania rzeczoznawców do współpracy.

§ 92. Członkowie Zarządu, stojący na stanowiskach, wymagających stałej pracy dla Stowarzyszenia mogą otrzymać wynagrodzenia w wysokości, uchwalonej przez odnośne Zarządy.

Komendanci.

§ 93. Komendanta Głównego wybiera Zarząd Główny w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, Komendantów Obwodów, Okręgów i Oddziałów wyznacza Komendant Główny. Komendant Główny, Komendanci Okręgów, Obwodów i Oddziałów są członkami Zarządu Głównego, Okręgowegowych, Obwodowych i Oddziałowych z głosem decydującym w sprawach wychowania wojskowego zaś we wszystkich innych z głosem doradczym. Zakres działania ich określa regulamin, zatwierdzony przez Walny Zjazd Delegatów (§ 81).

Fundusze.

§ 94. Fundusze Stowarzyszenia powstają:

a) z wpisowego i składek członkowskich,

b) z zapomóg władz rządowych i instytucji społecznych,

c) z ofiar, darowizn, legatów, kwest, dochodów, koncertów, widowisk, odczytów oraz innych

przedsiębiorstw dochodowych, jak również z dochodów, płynących z majątku Stowarzyszenia.

§ 95. Wysokości wpisowego i składek członkowskich określa każdorazowo Zjazd Delegatów, może jednak to uprawnienie przelać na Zarząd Główny.

§ 96. Zjazdy Okręgowe i Obwodowe Delegatów, Zebrania Walne Oddziałów mają prawo uchwalać na własne potrzeby składki dodatkowe, obowiązujące członków im podległych jednostek organizacyjnych.

Podział wpływów.

§ 97. a) wpisowe wpływa zasadniczo do Zarządu Głównego,

b) składki członkowskie ustanowione uchwałą Zjazdu Walnego Delegatów, dzielą się w następujący sposób: 50% sumy składek pozostaje w Oddziale, 30% przelewa się do Okręgów. Okręg dysponuje tą drogą otrzymanemi sumami, na potrzeby Obwodu, 20% wpływa do Kasy Zarządu Głównego,

c) wpływy z dobrowolnych ofiar pozostają w dyspozycji tego Zarządu, dla którego zostały przez ofiarodawcę przeznaczone,

d) wpływy z dochodów niestałych dzielą się jak następuje: 50 proc. zostaje w Oddziele, 40 proc. otrzymuje Zarząd Okręgu, 10 proc. otrzymuje Zarząd Główny,

Wskazówki dla organizatorów.

Ci, którzy przekonani są o pożytku pracy w Związku Strzeleckim dla wyrobienia obywatelskiego szerokich warstw społeczeństwa i pomnożenia sił obronnych narodu, powinni starać się zawiązać miejscowy oddział strzelecki. W tym celu, w miejscowości, gdzie są dobrze znani, czy to na wsi, czy w mieście, powinni pewnego dnia zebrać kilkunastu lub kilkudziesięciu swoich znajomych, ludzi uczciwych i dobrej, woli, którym, wyjaśniwszy cel i zadania Związku Strzeleckiego, winni odczytać uważnie statut, poczem mogą zawiązać zaraz na miejscu Oddział Związku Strzeleckiego. Celem ukonstytuowania oddziału potrzeba conajmniej 20 osób, które zapiszą się, jako członkowie zwyczajni. Mniejsze ośrodki strzeleckie można łączyć z sąsiedniemi w jeden oddział. Nowozawiązane oddziały zatwierdza Zarząd Główny, który należy niezwłocznie zawiadomić o tem przez nadesłanie protokułu organizacyjnego zebrania, po 50 groszy od każdego członka tutułem wpisowego oraz deklaracyj osobistych za pośrednictwem Zarządu Okręgu. Pod protokułem muszą się podpisać wszyscy, którzy zgodzili się zostać członkami Stowarzyszenia. Musi być także podany dokładny adres oddziału, pod którym nadesłana będzie odpowiedź. Protokuł należy złożyć w Zarządzie najbliższego Obwodu lub Okręgu

Związku Strzeleckiego, który skomunikuje się w tej sprawie niezwłocznie z Zarządem Głównym w Warszawie, Al. Jerozolimskie 27 m. 3. Zarząd Oddziału musi się składać conajmniej z trzech osób: prezesa, sekretarza i skarbnika; komendanta, czyli kierownika wojskowego, wyznacza Komendat Okręgu z pośród miejscowych byłych wojskowych, względnie w porozumieniu z władzami wojskowemi z pośród czynnych oficerów, lub podoficerów miejscowego garnizonu

Nowych członków musi polecić dwóch członków już znanych, przyjętych oraz zatwierdzonych. Ukonstytuowanie oddziału Związku Strzeleckiego nie wymaga zatwierdzenia przez władze miejscowe, gdyż zgodnie z istniejącemi przepisami, wydanemi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z M. S. Wojsk., Zarząd Główny Stowarzyszenia zawiadamia i legalizuje powstały oddział w odnośnem starostwie.

Wzór protokułu organizacyjnego zebrania Oddziału.

My, niżej podpisani mieszkańcy powiatu .....
..... gminy .....
wsi ..... zebrani dn. .....
..... we wsi (mieście, miasteczku, osadzie)
..... po zaznajomieniu się ze Statutem T-wa „ZWIĄZEK STRZELECKI", postanowiliśmy jednomyślnie założyć Oddział Związku Strzeleckiego (pod nazwą (.....
(od nazwy miejscowości). Oddział Związku Strzeleckiego (naprzykład: „Łuków", „Pińsk", „Sarny" i t.p.).

Wybraliśmy Zarząd w osobach .....
..... prezesa, ...
v. prezesa, ... sekretarza,
..... skarbnika, ...
..... bibljotekarza, (oraz
.....

prosimy Zasząd Główny o zalegalizowanie naszego Oddziału, zatwierdzenie Zarządu i przysłanie nam instrukcji, deklaracji dla członków i wszelkich wskazówek.

Przewodniczył .....

Sekretarzował .....

Adres oddziału .....

Następują podpisy:

1 _____	13 _____
2 _____	14 _____
3 _____	15 _____
4 _____	16 _____
5 _____	17 _____
6 _____	18 _____
7 _____	19 _____
8 _____	20 _____
9 _____	21 _____
10 _____	22 _____
11 _____	23 _____
12 _____	24 _____

Przyrzeczenie Strzeleckie.

Ja... wstępując w szeregi Związku Strzeleckiego, przyrzekam i ślubuję:

Przez całe me życie dobro Rzeczypospolitej Polskiej nad wszystko inne wyższe dla mnie będzie;

niepodległości Jej zawsze bronić gotów będę do ostatniej kropli krwi;

służyć będę Najaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej do ostatniego tchu, a wszystkie moje czyny i zamiary tej najwyższej służbie podporządkowane będą.

Przyrzekam i ślubuję:

powinności moje jako członka Zw. Strzeleckiego z dobrą wolą i wiarą wypełniać;

prawa strzeleckiego gorliwie przestrzegać;

rozkazy przełożonych w Związku Strzeleckim karnie i chętnie wykonywać.

Wszystko, co teraz przyrzekam, w sumieniu mojem do głębi zważyłem. Że tych przyrzeczeń dotrzymałem — przysięgam, a przysięgę moją stwierdzam uroczystem słowem honoru żołnierza, obywatela i wolnego uczciwego człowieka.

Deklaracja ideowa Związku Strzeleckiego

I. Cel.

Związek Strzelecki uważa siebie za spadkobiercę idei Związku Strzeleckiego z przed wojny. Jak tamten postawił sobie za cel wywalczyć narodowi samoistny byt państwowy, tak dzisiejszy Związek Strzelecki stawia sobie za cel, by zdobytą niezawisłość państwa obronić.

II. Środki.

1. Przeprowadzenie obrony państwa, tak zagrożonego jak Polska, może urzeczywistnić tylko zbiorowy wysiłek wszystkich obywateli w myśl hasła: Każdy żołnierz obywatelem, a każdy obywatel żołnierzem.

2. Wychowanie obywatela — żołnierza Związek Strzelecki prowadzić będzie przez:

a) rozbudzenie świadomości, że każdy obywatel, broniąc państwa broni również swoich praw i interesów, jakiemi są te zdobycze polityczne i społeczne, które w Polsce, jako państwie demokratycznem, uzyskał i na drodze ustawodawczej uzyskać zamierza;

b) pełne zrozumienie, że odpowiedzialność za bezpieczeństwo państwa spoczywa nietylko na barkach czynników, które za to bezpieczeństwo odpowiedzialne są ustawowo, lecz także na barkach każdego obywatela Polski;

c) wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe obywateli, które na wypadek wojny umożliwi całemu narodowi przyjęcie udziału w obronie państwa zarówno w służbie frontowej, jakoteż w służbie pomocniczej na terytorjum całego kraju.

3. W świadomości wielkiej przewagi liczebnej, jaką mają sąsiedzi państwa Polskiego, którzy w przeszłości dokonali rozbiorów Polski, a dziś swojem stanowiskiem wobec państwa Polskiego, jakoteż państw i narodów, powstałych i zamieszkałych na terytorjum byłej Rosji Carskiej, zmuszają je do ciągłej czujności — Związek Strzelecki uważa za konieczne takie unormowanie stosunków, zarówno z mniejszościami narodowościowemi, zamieszkującemi ziemie Rzeczypospolitej Polskiej, jak i z państwami i narodami, zagrożonemi przez wspólnych wrogów, któreby umożliwiło wydobycie i zjednoczenie maximum sił do obrony swych granic. Zjednoczenie takie możliwe jest tylko na gruncie idei demokratycznej przez wcielenie w życie zasady: wolni z wolnymi — równi z równymi, która będzie największą gwarancją jej trwałości i siły.

4. Związek Strzelecki dążyć będzie do takich wyników swej pracy, by odciążyć budżet państwowy od wydatków na utrzymanie licznej armji stałej, umożliwiając państwu jej redukcję przez skrócenie czasu służby dla poborowych, którzy przeszli kurs przysposobienia wojskowego w Związku Strzeleckim, jako czasu służby w armji, a także zwalnianie ich z ćwiczeń rezerwy. W tym celu Związek Strzelecki uważa za potrzebną ścisłą współpracę z armją polską.

KRÓTKI

KATECHIZM STRZELECKI

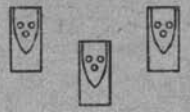

I.

Cele i zadania Związku Strzeleckiego

1. Czem jest Związek Strzelecki?

Związek strzelecki jest najstarszą organizacją przysposobienia wojskowego w Polsce.

2. Kto stworzył Związek strzelecki?

Zwięzek strzelecki stworzył Józef Piłsudski.

3. W jakim celu i kiedy Józef Piłsudski stworzył Związek strzelecki?

Jeszcze przed wojną światową Józef Piłsudski stworzył Związek strzelecki, by wywalczyc o niepodległość Polski, która była pod jarzmem Rosji, Austrji i Niemiec.

4. Czy spełnił swoje zadanie przedwojenny Związek strzelecki?

Tak jest. Ze Związku strzeleckiego przedwojennego powstały Legjony — fundament dzisiejszej armji polskiej. Legjony przyczyniły się do wywalczenia niepodległości Polski.

5. Kim jest Józef Piłsudski, twórca Związku strzeleckiego?

Józef Piłsudski jest budowniczym odrodzonej Rzeczypospolitej i jej ustroju demokratycznego, nieugiętym bojownikiem i zwycięzkim wodzem walk o niepodległość Ojczyzny, twórcą Armji Polskiej i przywódcą duchowym Narodu Polskiego.

6. Jakie jest zadanie obecnego Związku strzeleckiego?

Zadaniem obecnego Związku Strzeleckiego jest obrona całości i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i jej demokratycznego ustroju.

7. W jaki sposób Związek sztrzelecki spełnia swoje zadania?

Związek Strzelecki spełnia swoje zadania przez wychowywanie obywateli, a szczególnie młodzieży w myśl hasła: każdy żołnierz obywatelem każdy obywatel żołnierzem.

8. Kto wypowiedział to hasło?

Hasło to wypowiedział Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski.

9. Co oznacza to hasło?

Hasło to oznacza, że w Związku Strzeleckim musimy nietylko uczyć się być dobrymi obywatelami Rzeczypospolitej przez branie udziału w miarę swych sił, umiejętności i możności w rozbudowie gospodarczej i utrwalaniu jej niepodległości, ale jednocześnie

także uczyć się być dobrymi żołnierzami, którzyby, gdy tego zajdzie potrzeba, umieli obronić jej niepodległość.

10. W jaki sposób możesz zostać dobrym obywatelem Rzeczypospolitej?

Przez jaknajgorliwsze i sumienne spełnianie obowiązków obywatela. Spełnianie tych obowiązków polega nietylko na płaceniu podatków i ponoszeniu nakładanych przez społeczeństwo lub Państwo ciężarów ale na przyczynianiu się pod każdym względem do rozwoju i rozkwitu Rzeczypospolitej.

11. W jaki sposób możesz przyczynić się do rozwoju i rozkwitu Rzeczypospolitej?

Przedewszystkiem pracę w tym kierunku winien rozpocząć od siebie samego i od najbliższego swego otoczenia, nabywając jaknajwiększy zasób wiedzy i umiejętności, ulepszając i doskonaląc swój warsztat pracy, gromadząc oszczędności, zwiększając przedsiębiorczość, świecąc przykładem innym i podnosząc Polskę gospodarczo i kulturalnie, — jak również nigdy nie uchylając się od żadnej pracy społecznej.

12. Co to jest praca społeczna?

Jest to praca wykonywana przez obywatela, poza zwykłemi jego obowiązkami, dla dobra ogółu.

13. Jaka może być praca społeczna?

W dziedzinie oświatowej wyrażać się ona może w zakładaniu świetlic, czytelń, bibjotek, organizowaniu odczytów, oświaty pozaszkolnej, chórów, kół teatralnych, w dziedzinie spółdzielczości: zakładanie

wspólnych przedsięwzięć, ułatwiających życie i byt otoczeniu oraz wielu innych dziedzinach. Strzelec w każdej pracy społecznej winien brać jaknajczynniejszy udział; nie wolno mu uchylić się od niej.

14. W jaki sposób możesz zostać dobrym żołnierzem?

Przez gorliwe i sumienne korzystanie z nauki i ćwiczeń przysposobienia wojskowego w Związku Strzeleckim i przez dążenie do osiągnięcia możliwie największej sprawności fizycznej i moralnej.

15. Co ci da osiągnięcie należytej sprawności fizycznej i moralnej?

Osiągnięcie należytej sprawności fizycznej da mi możność umiejętnej orężnej obrony niepodległości Rzeczypospolitej, oraz ułatwi mi przenoszenie trudów wojennych w polu, sprawność moralna natomiast pozwoli mi zrozumieć obowiązki obywatela i strzelca, oraz dokładnie je wypełniać.

16. Co nam jeszcze daje dążenie do osiągnięcia sprawności fizycznej?

Dążenie do osięgnięcia sprawności fizycznej, rozwijają w nas zręczność, wytrzymałość i tężyznę fizyczną, daje nam nadto zdrowie i radość życia, a nawet w skutkach swych poprawia naszą rasę.

17. W jaki sposób osiągniesz sprawność fizyczną i możność pokonywania przyszłych trudów wojennych?

Sprawność fizyczną, która da mi możość należytego pokonywania trudow wojennych, osiągnąć

mogę przez systematyczne i goriiwe odbywanie ćwiczeń oraz przez branie udziału w różnych sportach, grach ruchomych oraz zawodach sportowych.

18. W jaki sposób osiągniesz sprawność moralną?

Sprawność moralną, która da mi możność należycie zrozumieć obowiązki obywatela i żołnierza, osiągnę przez systematyczne i gorliwe korzystanie ze wszystkich pogadanek, wykładów i odczytów wygłaszanych w Związku, oraz przez nieustanną dokształcającą pracę nad sobą.

19. Do jakiego celu skierujesz wszystkie swe czyny, zamiary i dążności?

Wszystkie swe czyny i zamiary zawsze skieruję i podporządkuję najwyższej służbie Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i ku obronie jej niepodległości.

20. Co oznacza obrona niepodległości Rzeczypospolitej?

Obrona niepodległości Rzeczypospolitej oznacza równocześnie obronę ustroju Państwa i praw społeczeństwa; broniąc Polski, bronię siebię i swoich bliźnich, bronię naszych wspólnych praw, które nam zapewniają demokratyczny ustrój.

II.

Prawa strzeleckie.

21. Jakie jest PIERWSZE prawo strzeleckie?

Dobro Rzeczypospolitej jest pierwszem i najwyższem prawem strzeleckiem.

22. Co oznacza pierwsze prawo strzeleckie?

Pierwsze prawo strzeleckie wyraźnie podkreśla, że strzelec dla dobra Rzeczypospolitej, gdy tego zajdzie potrzeba, powinien wszystko poświęcić: majątek, dobro własne, życie.

23. Co rozumiemy przez określenie „dobro Rzeczypospolitej?

Przez określenie „dobro Rzeczypospolitej" rozumiemy wszystkie środki, zabezpieczające b y t i pomyślny rozwój Rzeczypospolitej.

24. Jak brzmi DRUGIE prawo strzeleckie?

Strzelec służy Rzeczypospolitej Polskiej i w każdej chwili gotów jest oddać życie w Jej obronie.

25. Co oznacza drugie prawo strzeleckie?

Drugie prawo strzeleckie oznacza, że strzelec, należąc do Związku Strzeleckiego, przygotowuje się w nim do służenia Rzeczypospolitej jako dobry jej obywatel i do jej obrony, jako dobry, sprawny i wyszkolony żołnierz.

26. Jak brzmi TRZECIE prawo strzeleckie?

Strzelec jest wzorowym obywatelem i żołnierzem Rzeczypospolitej Polskiej.

27. Co podkreśla trzecie prawo strzeleckie?

Trzecie prawo strzeleckie podkreśla, że strzelec ma być wzorowym obywatelem i żołnierzem, zatem, jako obywatel i żołnierz, musi świecić innym przykładem znajomości swych praw i obowiązków oraz sumiennością ich wykonywania.

28. Jak brzmi CZWARTE prawo strzeleckie?

Strzelec jest człowiekiem honoru; słowu strzelca można zawsze ufać.

29. Jaki człowiek jest honorowy?

H o n o r o w y m jest człowiek, który zawsze i wszędzie dba o swoją godność ludzką i postępuje zgodnie z nakazami własnego sumienia i moralności społecznej.

30. Dlaczego słowu strzelca można zawsze ufać?

Słowu strzelca można zawsze ufać, gdyż strzelec nigny nie kłamie i zawsze mówi prawdę.

31. Jak brzmi PIĄTE prawo strzeleckie?

Strzelec jest odważny i śmiały wobec niebezpieczeństwa.

32. Co oznacza piąte prawo strzeleckie?

Piąte prawo strzeleckie wyraźnie mówi, że strzelec nie ulęknie się żadnych niebezpieczeństw i pewny zwycięstwa stawić im będzie mężnie czoło i całą swą energję skieruje na ich zwalczanie, przekonany, iż zwalczyć je musi.

33. Jak brzmi SZÓSTE prawo strzeleckie?

Strzelec widzi w każdym człowieku bliźniego i postępuje wobec niego tak, jak mu nakazuje sumienie uczciwego człowieka; jest uczynnym kolegą — zawsze pomaga swemu towarzyszowi w pracy dla dobra organizacji.

34. Co oznacza, że strzelec w każdym człowieku widzi bliźniego?

Oznacza to, że strzelec nie zrobi nikomu krzywdy, nie będzie się kierował nigdy nienawiścią, lub niechęcią, lecz zawsze pomoże każdemu w nieszczęściu.

35. Jak brzmi SIÓDME prawo strzeleckie.

Strzelec karnie, sumiennie i ściśle wypełnia rozkazy przełożonych Władz Związku.

36. Co oznacza siódme prawo strzeleckie?

Siódme prawo strzeleckie oznacza, że strzelec spełnia otrzymany rozkaz bez szemrania, dokładnie i nie zrażając się żadnemi przeciwnościami.

37. Jak brzmi ÓSME prawo strzeleckie?

Strzelec rozwija całą inicjatywę i wkłada całą swoją dobrą wolę w wykonanie otrzymanego rozkazu.

38. Co oznacza ósme prawo strzeleckie?

Ósme prawo oznacza, że strzelec musi zawsze znaleźć sposób jaknajlepszego wykonania otrzymanego rozkazu.

39. Jak brzmi DZIEWIĄTE prawo strzeleckie?

Strzelec działa w myśl ideologji strzeleckiej w duchu karności i porządku organizacyjnego zarówno nazewnątrz jak i nawewnątrz.

40. Co oznacza dziewiąte prawo strzeleckie?

Dziewiąte prawo strzeleckie oznacza, że nie wystarczy tylko formalnie należeć do Związku Strzeleckiego, lecz należy działać w myśl ideologji strzeleckiej, należy się przejąć tą ideologją i, wpływając na innych, wcielać ją w życie w Związku i nazewnątrz.

41. Na czem polega działanie w duchu porządku organizacyjnego?

Na przestrzeganiu ideologji, prawa strzeleckiego, statutu, instrukcji i rozkazów Władz Związku.

42. Jak brzmi DZIESIĄTE prawo strzeleckie?

Strzelec dąży wszelkiemi siłami do poznania włożonych na niego obowiązków, do ciągłego doskonalenia swej sprawności fizycznej i wyszkolenia wojskowego.

43. Co oznacza dziesiąte prawo strzeleckie?

Oznacza, że Strzelec pracuje nad sobą wszelkiemi siłami, a szczególniej przez samokształcenie dąży do poznania swych obowiązków obywatelskich; strzelec nie zaniedbuje również żadnej sposobności, która ułatwić mu może wyrobienie sportowe i wyszkolenie wojskowe.

III.

O obowiązkach i prawach obywatel.

44. W jaki sposób strzelec winien dążyć do poznania swych obowiązków i praw obywatelskich?

Strzelec winien dążyć do poznania swych obowiązków i praw obywatelskich przez poznanie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej bądź to przez jej przeczytanie, bądź słuchanie odczytów o niej.

45. Co to jest konstytucja?

Konstytucja jest to najważniejsza, zasadnicza ustawa, która mówi o ustroju Państwa, oraz o obowiązkach i prawach obywateli.

46. Kto daje obywatelom prawa i nakłada na nich obowiązki?

Sami obywatele decydują o swych prawach i obowiązkach obywatelskich za pomocą wybranych przez siebie posłów.

47. Co należy stawiać na pierwszem miejscu, prawa czy obowiązki obywatelskie?

Na pierwszem miejscu należy zawsze stawiać obowiązki obywatelskie.

48. Jakie obowiązki wkłada Konstytucja na każdego obywatela?

Konstytucja wkłada na każdego obywatela następujące obowiązki:

1. Wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Poszanowanie i przestrzeganie Konstytucji i innych obowiązujących praw.
3. Służba wojskowa.
4. Ponoszenie ciężarów podatkowych.
5. Poszanowanie władzy (prawowitej), ułatwianie spełniania jej zadań i sumienne pełnienie obowiązków publicznych.
6. Wychowanie dzieci na prawych obywateli.

49. Jak strzelec winien spełniać każdy obowiązek obywatelski?

Każdy obowiązek obywatelski strzelec spełnia z całą dokładnością i sumiennością.

50. Jakie prawa obywatelskie daje Rzeczpospolita obywatelom?

Rzeczpospolita daje obywatelom nast. prawa:

1. Ochronę życia, wolności i mienia wszystkich bez różnicy pochodzenia, narodowości, języka, rasy lub religji.
2. Równość wszystkich obywateli wobec prawa, zniesienie wszelkich przywilejów rodowych i stanowych.
3. Wolność osobistą.
4. Własność.
5. Prawo zachowania swej narodowości i pielęgnowania swej mowy i właściwości narodowościowych.
6. Wolność sumienia i wyznania.
7. Wolność badań naukowych.
8. Obowiązkowe nauczanie w zakresie szkoły powszechnej.
9. Wolność wyboru miejsca zamieszkania.
10. Ochronę pracy.
11. Ubezpieczenia społeczne na wypadek braku pracy, choroby lub nieszczęśliwego wypadku.
12. Opiekę nad dziećmi i macierzyństwem.
13. Wolność wyrażania myśli i przekonań.
14. Wolność prasy.
15. Tajemnicę listów i korespondencji.
16. Prawo petycji.
17. Prawo koalicji, zgromadzenia się i związywania stowarzyszeń i związków.
18. Prawo do wynagrodzenia szkód, któreby wyrządziła władza państwowa.

51. Co oznacza ochrona życia, wolności i mienia?

Ochrona życia, wolności i mienia oznacza, iż Państwo karze za pomocą sądów wszelki zamach na życie, wolność lub mienie obywatela i w ten sposób zapewnia obywatelom bezpieczeństwo osobiste.

52. Co oznacza równość wszystkich wobec prawa i zniesienie przywilejów rodowych i stanowych?

Równość wszystkich wobec prawa i zniesienie przywilejów rodowych i stanowych oznacza, że każdy obywatel wobec Państwa, każdego sądu i urzędu jest równy i jednakowo traktowawy, że się kasuje wszelkie przywileje hrabiowskie, książęce, szlacheckie i inne.

53. Co oznacza wolność osobista?

Wolność osobista oznacza gwarancję, że rewizja osobista lub zaaresztowanie obywatela mogą nastąpić tylko w wypadkach prawem przepisanych.

54 Co oznacza własność?

Własność oznacza prawo do nabywania, posiadania i wyłącznego rozporządzania mieniem.

55. Co oznacza prawo zachowania swej narodowości?

Prawo zachowania swej narodowości oznacza, że Polska nikogo nie zamierza wynaradawiać i zezwala wszystkim na pielęgnowanie swych właściwości narodowościowych.

56. Co oznacza wolność sumienia?

Wolność sumienta oznacza, że Państwo nie wtrąca się do spraw wiary i że każdy obywatel może posiadać dowolnie obrane przez siebie przekonania religijne. Oznacza to również, że Państwo nie będzie zmuszać żadnego obywatela do żadnych czynności i obrzędów religijnych, sprzecznych z jego przekonaniem i sumieniem.

57. Co oznacza wolność wyznania?

Wolność wyznania oznacza zupełną swobodę należenia do jakiegokolwiek wyznania.

58. Co oznacza ochrona pracy?

Ochrona pracy oznacza, że Państwo za pomocą Inspekcji Pracy baczy, by praca odbywała się w odpowiednich warunkach i by były przestrzegane odnośne prawa.

59. Co oznaczają ubezpieczenia społeczne na wypadek braku pracy, choroby lub nieszczęśliwego wypadku?

Ubezpieczenia na wypadek braku pracy, choroby lub nieszczęśliwego wypadku oznaczają, że Państwo pobierając nieduże składki od pracowników i pracodawców stwarza instytucje Kas Chorych, Funduszu Bezrobocia i ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków, które przychodzą z pomocą chorym, bezrobotnym i poszkodowanym wskutek nieszczęśliwych wypadków.

60. Co oznacza prawo petycji?

Prawo petycji oznacza prawo wnoszenia przez pojedyńcze osoby lub zbiorowo ustnych lub pisemnych próśb, skarg i żądań do poszczególnych urzędów i władz.

61. Co oznacza prawo koalicji?

Prawo koalicji oznacza prawo zmowy w celu doraźnego solidarnego wystąpienia, w legalnych granicach, aż do strajku włącznie.

62. Co oznacza prawo zgromadzenia się?

Prawo zgromadzenia się oznacza prawo urządzania zebrań, pochodów i wieców.

63. Co oznacza prawo zawiązywania stowarzyszeń i związków?

Prawo zawiązywania stowarzyszeń i związków zezwala tworzyć wszelkie zawodowe, naukowe, sportowe i inne stowarzyszenia i związki, byleby nie dążyły one do celów antypaństwowych.

IV.

Pytania końcowe.

64. W jakim celu wstąpiłeś do Związku strzeleckiego?

Aby się nauczyć jaknajlepiej spełniać swoje obowiązki obywatela i żołnierza.

65. Czem jest dla ciebie Związek strzelecki?

Związek Strzelecki jest dla mnie nietylko moją szkołą życia, ale i tą organizacją, w której znajduję oparcie moralne i koleżeńskie wsród równych sobie współobywateli. Cały swój wolny czas winienem poświęcać dla pracy w Związku Strzeleckiem.

66. Czy powinieneś przyczyniać się do rozwoju Związku strzeleckiego?

Tak — do rozwoju Związku Strzeleckiego powinienem przyczyniać się zawsze i wszędzie. Powinienem zająć się pracą w swoim oddziale w taki sposób, aby on nietylko był wzorem dla wszystkich, ale aby w nim każdy czuł się jak w swoim drugim domu, swojej drugiej rodzinie.

67. W jaki sposób powinieneś przyczyniać się do rozwoju Związku strzeleckiego?

Przedewszystkiem własnem przykładem życiem, zupełnem zrozumieniem i przyswojeniem naszej strzeleckiej ideologji, a pozatem przez oddziaływanie w myśl zasad tej ideologji na swoje bliższe i dalsze otoczenie, zjednywanie tego otoczenia dla Związku Strzeleckiego, a szczególnie swoją pracą i czynami zdobywanie zaufania społeczeństwa tam, gdzie ono, nie znając naszego Związku, niechętnie lub wrogo się doń odnosi.

68. Jak powinieneś zjednywać nowych strzelców?

Przez nieustanne i stałe szerzenie ideologji strzeleckiej i zjednywanie dla niej swych kolegów

i całego otoczenia. Zawsze powinienem pamiętać, że społeczeństwo musi widzieć i wiedzieć co my robimy i jak my pracujemy i tą naszą pracą musimy je sobie zjednać i zdobyć. Dlatego przedewszystkiem muszę sam jaknajgorliwiej spełniać swoje obowiązki strzelca.

69. Co należy rozumieć przez GORLIWE SPEŁNIANIE OBOWIĄZKÓW STRZELCA?

Przez gorliwe spełnianie obowiązków strzelca rozumiem nietylko wykonywanie nakazów naszego statutu, ale dostosowanie swego życia i swego postępowania w tem życiu do wymagań naszej deklaracji ideowej oraz praw strzeleckich.

70. Dlaczego Związek strzelecki wychowuje swych członków nietylko na obywateli, ale jeszcze i na żołnierzy?

Dlatego, że nasza Rzeczpospolita jest ze wszystkich stron otoczona wrogami, którzy tylko czyhają na nasze granice i dorobek naszej pracy i liczebnie nas przewyższają, a nadto pilnie prowadzą przygotowania wojenne. Dlatego ze względu na niebezpieczeństwo grożące Państwu, Związek Strzelecki przygotowuje się nawypadek wojny do obrony granic naszej Rzeczypospolitej przez wychowanie swych członków na dobrych obywateli-żołnierzy.

71. Dlaczego w Związku strzeleckim jest uprawiany sport i wychowanie fizyczne strzelców?

Dlatego, że zastraszający rozwój przeróżnych chorób niszczących organizmy obywateli i powodujących skarlenie fizyczne naszej młodzieży, zmusza nas do podjęcia walki o odrodzenie rasy polskiej.

72. Jaki zatem jest główny cel istnienia Związku strzeleckiego?

Obrona niepodległości Rzeczypospolitej i jej ustroju demokratycznego oraz dążenie do poprawienia i odrodzenia rasy polskiej przez sport i wychowanie fizyczne.

Życiorys Józefa Piłsudskiego.

Józet Piłsudzki urodził się w r. 1866 w Żułowie ziemi Wileńskiej. Pochodzi z rodziny obywatelskiej. Wzrastał w atmosferze gorącego patrjotyzmu i szczerej polskości. Gimnazjum ukończył w Wilnie. Już podczas pobytu w gimnazjum młody Ziuk marzy o walce z zaborcami i organizuje tejne kółko samowykształcenia.

W roku 1885 uzyskawszy maturę wyjeżdża do Charkowa na Uniwersytet, na medycynę, lecz tegoż roku jest zmuszony wrócić do Wilna, wyrzucony z Charkowa wyrokiem administracyjnym za udział w studenckich rozruchach. W Wilnie,

po powrocie, należy do socjalistycznego kółka młodzieży.

W roku 1887 niesłusznie posądzony o udział w projektowanym zamachu na cara, zostaje skazany na pięcioletnie wygnanie do Syberji Wschodniej.

W roku 1892 wraca do Wilna i zaczyna pracować w ruchu socjalistycznym, wybitnie przyczyniając się do stworzenia Polskiej Partji Socjalistycznej.

12 lipca 1894 roku wyszedł pierwszy numer „Robotnika", którego jednocześnie redaktorem, drukarzem i kolporterem był Piłsudski. „Robotnik", jasno i śmiało rzucający hasło niepodległości i mówiący o konieczności przygotowania się do zbrojnej o nią walki, zabrzmiał, jak dzwon śpiżowy wśród głuchej i ciemnej nocy gnuśności i upodlenia narodowego.

Po kilku latach drukarnia „Robotnika" została wykryta i Piłsudski, po zaaresztowaniu go, został osadzony w X Pawilonie w Warszawie, skąd ucieczka była zupełnie niemożliwa. Udając obłąkanego Piłsudski uzyskuje przeniesienie do szpitala Św. Mikołaja w Petersburgu, skąd w r. 1901 zostaje wykradziony poczem emigruje zagranicę. Przebywa początkowo w Krakowie, potem w Londynie, w Angji, poczem znów wraca do Krakowa, nawiązuje blizki kontakt z Ignacym Daszyńskim i itensywnie pracuje nad rozwojem ruchu socjalistycznego w Galicji, organizując równocześnie bojowe organizacje do walki zbrojnej z rządem zaborczym.

Podczas wojny rosyjsko-japońskiej udaje się Piłsudski do Japonji i proponuje rządowi japońskiemu uzbrojenie Polski do walki na tyłach Rosji. Świetny

pomysł Piłsudskiego został w bezecny sposób sparaliżowany przez Romana Dmowskiego, który udał się za Piłsudskim do Japonji i namówił rząd japoński do nieprzyjęcia propozycji Piłsudskiego.

Poprzez Organizację Bojową Związek Walki czynnej (r. 1908)j Związek Strzelecki (1910), i P.O.W. Piłsudski stale i systematycznie pracuje nad przygotowaniem narodu polskiego do walki o niepodległość.

Zorganizowana przez Piłsudskiego polska siła zbrojna w postaci Legjonów od 6 sierpnia 1914 bierze udział w wojnie światowej, przyczyniając się do wywalczenia niepodległości Polski.

17 czerwca 1917 r. wobec przeciwstawienia się niemcom Piłsudski zostaje przez nich aresztowany i osadzony w twierdzy Magdeburskiej.

W Listopadzie 1918 r. zrewolucjonizowany lud niemiecki wypuszcza Piłsudskiego z Magdeburga, poczem Piłsudski po powrocie do Polski zostaje Naczelnikiem Państwa i przystępuje do budowy Państwa Polskiego, utrwalając jego byt w zwycięzkiej wojnie z bolszewikami w r. 1920 i zapewniając mu dalszy pomyślny rozwój przez Czyn Majowy roku 1926.

Poleskie Zakłady Graficzne Brześć nB.